

Bod č.

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál na rokovanie Zastupiteľstva
Bratislavského samosprávneho kraja

29. mája 2020

Návrh

na prerokovanie protestu prokurátora proti Všeobecne záväznému nariadeniu Bratislavského samosprávneho kraja č. 5/2019 zo dňa 14. 06. 2019 v spojení so Všeobecne záväzným nariadením Bratislavského samosprávneho kraja č. 7/2019 zo dňa 20. 09. 2019, ktorým sa mení Všeobecne záväzné nariadenie Bratislavského samosprávneho kraja č. 5/2019 zo dňa 14. 06. 2019

Materiál predkladá:

Mgr. Juraj Droba, MBA, MA
predseda
Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodovú správu
3. Prílohy
4. Stanoviská komisií

Zodpovední:

Ing. Patrícia Mešťan, MA
riaditeľka
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Mgr. Jana Zápalová
riaditeľka Odboru školstva, mládeže a športu
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

JUDr. Matúš Šaray
vedúci právneho oddelenia
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Spracovatelia:

Mgr. Jana Zápalová
riaditeľka odboru školstva, mládeže a športu

Eva Matejovičová
referentka oddelenia školstva

JUDr. Matúš Šaray
vedúci právneho oddelenia

Mgr. Gabriela Korčáková
referentka právneho oddelenia

Bratislava
máj 2020

N á v r h u z n e s e n i a

UZNESENIE č./2020 zo dňa 29. 05. 2020

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja po prerokovaní materiálu

A v y h o v u j e

protestu prokurátora Krajskej prokuratúry Bratislava č. Kd 14/20/1100-2 zo dňa 13. 03. 2020 proti Všeobecne záväznému nariadeniu Bratislavského samosprávneho kraja č. 5/2019 zo dňa 14. 06. 2019 o výške príspevkov v školských zariadeniach a výške úhrady nákladov na štúdium v jazykových školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja v spojení so Všeobecne záväzným nariadením Bratislavského samosprávneho kraja č. 7/2019 zo dňa 20. 09. 2019, ktorým sa mení Všeobecne záväzné nariadenie Bratislavského samosprávneho kraja č. 5/2019 zo dňa 14. 06. 2019

B s c h v a ľ u j e

Všeobecne záväzné nariadenie Bratislavského samosprávneho kraja č. .../2020 o výške príspevkov v školských zariadeniach a výške úhrady nákladov na štúdium v jazykových školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja, ktorým sa ruší Všeobecne záväzné nariadenie č. 5/2019 zo dňa 14. 06. 2019 o výške príspevkov v školských zariadeniach a výške úhrady nákladov na štúdium v jazykových školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja a Všeobecne záväzné nariadenie č. 7/2019 zo dňa 20. 09. 2019, ktorým sa mení Všeobecne záväzné nariadenie Bratislavského samosprávneho kraja č. 5/2019 zo dňa 14. 06. 2019 o výške príspevkov v školských zariadeniach a výške úhrady nákladov na štúdium v jazykových školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja

C u k l a d á

riaditeľke Úradu Bratislavského samosprávneho kraja zabezpečiť vyhlásenie Všeobecne záväzného nariadenia č. .../2020 zo dňa 29. 05. 2020 vyvesením jeho úplného znenia na úradnej tabuli Bratislavského samosprávneho kraja najmenej na 15 dní po jeho schválení a upovedomenie Krajskej prokuratúry Bratislava o vyhovení protestu.

Dôvodová správa

Aktuálne platné Všeobecne záväzné nariadenie Bratislavského samosprávneho kraja č. 5/2019 o výške príspevkov v školských zariadeniach a výške úhrady nákladov na štúdium v jazykových školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja v znení VZN BSK č. 7/2019 určuje výšku príspevkov na čiastočnú úhradu nákladov v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach, výšku príspevku na čiastočnú úhradu nákladov a na režijné náklady v školských účelových zariadeniach a výšku úhrady nákladov na štúdium v jazykových školách, ktorých zriaďovateľom je Bratislavský samosprávny kraj. Ustanovuje podrobnosti o výške príspevku povinnej osoby na čiastočnú úhradu nákladov v školských výchovnovzdelávacích zariadeniach, ktorými sú školský klub detí, centrum voľného času a školský internát; o výške príspevku povinnej osoby na čiastočnú úhradu nákladov a na režijné náklady v školských účelových zariadeniach, ktorými sú školská jedáleň alebo výdajná školská jedáleň a školská jedáleň alebo výdajná školská jedáleň pre športovcov; o výške úhrady nákladov povinnej osoby na štúdium v jazykových školách; o podmienkach poskytovania dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa na zabezpečenie obeda a iného jedla pre žiaka navštevujúceho základnú školu.

V súvislosti ustanovením o osobitnom príspevku predmetného VZN, ktoré napáda aj Krajský prokurátor, sa obrátil vedúci kontrolnej skupiny Útvary hlavného kontrolóra BSK dňa 17. 5. 2019 listom na Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, v ktorom požiadal o stanovisko k aplikácii § 140 ods. 9 a 10 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR odpovedalo na uvedenú žiadosť listom zo dňa 2. 7. 2019, kde uviedlo, že žiadny všeobecne záväzný právny predpis neumožňuje zriaďovateľovi alebo riaditeľovi strednej školy priznať vybraným skupinám žiakov platiť osobitne nižší príspevok na čiastočnú úhradu nákladov na nákup potravín.

Nakoľko sa rad Úrad BSK sa s týmto stanoviskom MŠVVaŠ SR nestotožnil, keďže vníma osobitný príspevok ako osobitnú sadzbu príspevku v súlade s ustanoveniami zákona č. 245/2008 Z. z., požiadal ministerstvo dňa 7. 10. 2019 o stanovisko vo veci určovania výšky príspevku na čiastočnú úhradu nákladov, výšky príspevku na režijné náklady a podmienok úhrady v školskej jedálni, ktorej zriaďovateľom je BSK.

Zo stanoviska MŠVVaŠ SR zo dňa 12. 11. 2019 vyplýva, že podľa § 140 ods. 10 školského zákona výšku príspevku na čiastočnú úhradu nákladov, výšku príspevku na režijné náklady a podmienky úhrady v školskej jedálni, ktorej zriaďovateľom je obec alebo samosprávny kraj, určí zriaďovateľ všeobecne záväzným nariadením. Ďalej sa tiež uvádza, že pre žiakov zapojených do systému duálneho vzdelávania je zo strany ministerstva školstva vytvorené dostatočné množstvo motivačných a stimulačných podnetov uvedených zákonom.

Súčasne uvádzame, že pri schvaľovaní VZN BSK č. 5/2019 dňa 14. 6. 2019, ani pri schvaľovaní VZN BSK č. 7/2019 dňa 20. 9. 2019 neboli k návrhom VZN vznesené žiadne pripomienky.

Podľa § 21 ods. 1 písm. a) bod 5. a ods. 3 písm. f) bod 3. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len: „zákon o prokuratúre“) prokurátor vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov orgánmi verejnej správy preskúmaním zákonnosti správnych aktov orgánov verejnej správy, a to všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných orgánmi verejnej správy, pričom na účely tohto zákona sa rozumie všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným orgánom verejnej správy všeobecne záväzné nariadenie orgánu územnej samosprávy.

Podľa § 27 ods. 1, 3 a 5 zákona o prokuratúre protest proti všeobecne záväznému právnomu predpisu podáva prokurátor orgánu verejnej správy, ktorý všeobecne záväzný právny predpis vydal. Ak bol protest prokurátora podaný proti všeobecne záväznému právnomu predpisu uvedenému v § 21 ods. 3 písm. f) treťom bode a orgán verejnej správy zistí, že protest je dôvodný, je povinný bez zbytočného odkladu, najneskôr do 90 dní od doručenia protestu prokurátora, všeobecne záväzný právny predpis zrušiť alebo ho podľa povahy veci nahradiť všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý bude v súlade so zákonom, prípadne aj s ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi. O vyhovení protestu a zrušení alebo zmene všeobecne záväzného právneho predpisu alebo o nevyhovení protestu upovedomí orgán verejnej správy prokurátora v lehote podľa prvej vety. Ak orgán verejnej správy nevyhoví protestu prokurátora proti všeobecne záväznému právnomu predpisu uvedenému v § 21 ods. 3 písm. f) treťom bode, je prokurátor oprávnený podať žalobu na správny súd podľa osobitného predpisu.9k)

Podľa § 45 ods. 4 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len: „SSP“) je prokurátor oprávnený podať žalobu proti všeobecne záväznému nariadeniu, proti ktorému podal protest, ktorému nebolo vyhovené.

Podľa § 359 ods. 1 SSP je žalobcom prokurátor, ktorého protestu proti všeobecne záväznému nariadeniu samosprávneho kraja nebolo vyhovené. Pod nevyhovením protestu prokurátora sa rozumie nezrušenie všeobecne záväzného nariadenia alebo jeho napadnutej časti, nevykonanie zmeny všeobecne záväzného nariadenia alebo jeho napadnutej časti v lehote podľa osobitného predpisu.

Protest prokurátora smeruje proti ustanoveniam § 2 ods. 3,4,5,6; § 4 ods. 3,4,5,6; § 5 ods. 6,7,8,9 a § 6 ods. 5,6,7 a Prílohe č. 7 VZN BSK č. 5/2019 zo dňa 14.06.2019 v spojení s § 1 ods. 4 a Prílohou č. 6 VZN č. 7/2019 zo dňa 20.09.2019, ktorým sa mení VZN č. 5/2019 zo dňa 14.06.2019, ktoré prokurátor navrhuje zrušiť resp. zmeniť tak, aby boli v súlade so zákonom.

Predmetom protestu prokurátora je určenie osobitného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov na činnosti v školských kluboch detí, osobitného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov spojených s ubytovaním v školskom internáte, osobitného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov a režijné náklady v školskej jedálni a v školskej jedálni pre stravovanie športovcov, diétne stravovanie a stravovanie s nepretržitou prevádzkou, a na čiastočnú úhradu nákladov vo výdajnej školskej jedálni a vo výdajnej školskej jedálni pre stravovanie športovcov a diétne stravovanie, pričom nárok na osobitný príspevok pri jednotlivých zariadeniach môže priznať zriaďovateľ školy /školského zariadenia na základe návrhu riaditeľa školy alebo školského zariadenia v prípade ak:

- a) je žiak strednej školy v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK vzdelávaný v systéme duálneho vzdelávania,
- b) ak povinná osoba alebo žiak preukáže, že je znevýhodnenou alebo zraniteľnou osobou v zmysle zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch, alebo
- c) v zvlášť závažných prípadoch na základe posúdenia a preukázania nepriaznivej sociálnej situácie.

Nárok na osobitný mesačný príspevok trvá len počas doby, kedy trvajú podmienky ktoré takúto zmenu odôvodňujú. Ak dôjde k zmene skutočností rozhodujúcich o nároku na osobitný mesačný príspevok, povinná osoba túto skutočnosť písomne oznámi riaditeľovi školy /školského zariadenia, ktorý bezodkladne oboznámi zriaďovateľa s uvedenou zmenou.

Z protestu prokurátora vyplýva, že... *výšku príspevku musí zriaďovateľ (BSK) v každom prípade určiť VZN priamo, čo znamená že nie je oprávnený vo VZN stanoviť žiadny osobitný mechanizmus jeho určenia v individuálnom prípade, teda ani splnomocniť resp. poveriť sám seba, resp. akýkoľvek vlastný orgán (predsedu, zastupiteľstvo, resp. zamestnanca úradu) na*

posudzovanie splnenia podmienok určenia (osobitného) príspevku v jednotlivej individuálnej veci a na rozhodovanie o určení (osobitného) príspevku. VZN v napádaných ustanoveniach neobsahuje konečnú úpravu určenia (osobitného) príspevku, ale vytvára priestor na ďalšie rozhodovanie o priznaní príspevku formou individuálneho správneho aktu, k čomu nemá BSK(žiadny jeho orgán) zákonné oprávnenie. Školský zákon „expressis verbis“ splnomocňuje zriaďovateľa len na rozhodovanie o znížení alebo odpustení príspevku podľa § 114 ods. 7, § 117 ods. 8, § 140 ods. 12, § 141 ods. 8 školského zákona, ak o to zákonný zástupca alebo iná osoba (v prípade školského internátu) písomne požiada a predloží doklad o tom, že je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi podľa osobitného predpisu. Tieto ustanovenia vylučujú, aby zriaďovateľ vo VZN ustanovil možnosť rozhodovania o znížení alebo o odpustení príspevku z iných dôvodov. Príspevok, označený v napadnutých ustanoveniach VZN ako osobitný príspevok, je vzhľadom na uvedené objektívne osobitnou formou zníženia „základného“ príspevku z dôvodov, ktoré školský zákon vo vzťahu k zníženiu príspevku nepozná a zníženie príspevku z týchto dôvodov neumožňuje. Že ide „de facto“ o zníženie príspevku a nie o inú „sadzbu“ príspevku sa javí jednak práve z toho, že sa jeho priznanie viaže na žiadosť, o ktorej na základe návrhu riaditeľa rozhoduje zriaďovateľ a jednak z toho, že ustanovenia VZN o nároku a o zmene rozhodujúcich skutočností kladú tieto inštitúty – oslobodenie/zníženie príspevku a osobitný príspevok – na jednu úroveň, čím súčasne vylučujú možnosť zníženia a predovšetkým úplného odpustenia osobitného príspevku na základe žiadosti a predloženia dokladu o tom, že je žiadateľ poberateľom dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi podľa osobitného predpisu. Aby tento osobitný príspevok mohol byť považovaný za inú „sadzbu“ príspevku, muselo by ísť jednak o príspevok priamo určený vo VZN bez ďalšieho rozhodovania o jeho priznaní /nepriznaní a jednak by sa aj na tento iný (osobitný) príspevok museli vzťahovať príslušné ustanovenia školského zákona o jeho znížení alebo odpustení z dôvodu poberania dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi podľa osobitného predpisu. Okrem uvedeného prokurátor v proteste konštatoval aj to, že podmienka priznania osobitného príspevku z dôvodu „zvlášť závažných prípadov na základe posúdenia a preukázania nepriaznivej sociálnej situácie je značne všeobecná a neurčitá. Nie je ani rámcovo zrejmé, aké okolnosti majú predstavovať naplnenie pojmu nepriaznivej sociálnej situácie a akým spôsobom ju dotknutá osoba môže tvrdiť a preukazovať a ani to, aké okolnosti naplnia/môžu naplniť podmienku zvlášť závažného prípade takejto nepriaznivej sociálnej situácie.

Nakoľko vytykané nedostatky znenia niektorých ustanovení VZN, voči ktorým smeruje protest prokurátora je možné odstrániť formálnou zmenou znenia VZN tak, aby bol osobitný príspevok jednoznačne a nespochybniteľne vnímaný ako osobitná sadzba príspevku na čiastočnú úhradu nákladov na činnosti v školských kluboch detí, na čiastočnú úhradu nákladov spojených s ubytovaním v školskom internáte, na čiastočnú úhradu nákladov a režijné náklady v školskej jedálni a v školskej jedálni pre stravovanie športovcov, diétne stravovanie a stravovanie s nepretržitou prevádzkou, a na čiastočnú úhradu nákladov vo výdajnej školskej jedálni a vo výdajnej školskej jedálni pre stravovanie športovcov a diétne stravovanie v súlade so znením zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a z dôvodu prehľadnosti predkladáme návrh na vyhovieť protestu prokurátora a na schválenie nového VZN, ktoré bude akceptovať námietky prokurátora, ktorým sa súčasne zruší pôvodné znenie VZN č. 5/2019 v znení VZN č. 7/2019.

V novom VZN boli oproti aktuálnemu zneniu vypustené napádané ustanovenia § 2 ods. 3,4,5,6; § 4 ods. 3,4,5,6; § 5 ods. 6,7,8,9 a § 6 ods. 5,6,7 a Prílohe č. 7, teda ustanovenia upravujúce osobitný príspevok a osobitný proces jeho priznania.

Súčasne sa upravili prílohy k § 4, § 5 a § 6 tak, že príspevok je priznávaný v dvoch sadzbách, pričom príspevky v sadzbe B sa vzťahujú na:

- a) povinnú osobu, ktorá je poberateľom starobného, alebo úplného invalidného dôchodku, alebo je evidovaná ako uchádzač o zamestnanie na príslušnom Úrade práce, soc. vecí

a rodiny SR a je jedným zo zákonných zástupcov ubytovaného žiaka, alebo ubytovaný žiak je zverený do jej osobnej starostlivosti (preukazuje sa rozhodnutím o priznaní starobného/invalidného dôchodku, potvrdením ÚPSVaR SR, rodným listom alebo rozhodnutím súdu o zverení osoby do osobnej starostlivosti),

- b) žiaka, zapojeného do duálneho vzdelávania (preukazuje sa potvrdením školy),
- c) žiaka - plnoletú fyzickú osobu po skončení ústavnej starostlivosti, plnoletú fyzickú osobu, ktorej bola poskytovaná na základe dohody starostlivosť v zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately po skončení výkonu súdneho rozhodnutia dovŕšením plnoletosti, alebo plnoletú fyzickú osobu, ktorá bola zverená do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby ako rodiča, do pestúnskej starostlivosti alebo ktorej bol súdom ustanovený poručník (preukazuje sa rozhodnutím súdu),
- d) povinnú osobu, ktorá je zákonným zástupcom ubytovaného žiaka, ktorá je osamelým zamestnancom podľa § 40 Zákonníka práce (preukazuje sa čestným vyhlásením),
- e) povinnú osobu, ak celkový príjem zákonných zástupcov ubytovaného žiaka, alebo osôb, do osobnej starostlivosti ktorých je žiak zverený, rozrátaný na jedného člena spoločnej domácnosti je nižší ako životné minimum (preukazuje sa dokladom o príjme, resp. dokladom o evidencii uchádzačov o zamestnanie).

Úpravou sa dosiahlo súčasne aj to, že príslušné ustanovenia školského zákona o znížení alebo odpustení príspevku z dôvodu poberania dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi podľa osobitného predpisu sa vzťahujú na príspevok – teda na obe jeho sadzby.

Materiál bol prerokovaný na spoločnej komisii dňa 14.05.2020.

Prílohy:

1. Žiadosť UHK o zaujatie stanoviska adresovaná MŠVVaŠ SR zo dňa 17.05.2019
2. List MŠVVaŠ SR zo dňa 02.07.2019
3. Žiadosť BSK o stanovisko – osobitný príspevok zo dňa 07.10.2019
4. List MŠVVaŠ SR zo dňa 12.11.2019
5. Protest prokurátora Krajskej prokuratúry Bratislava č. Kd 14/20/1100-2

Stanoviská komisií Zastupiteľstva BSK

Bod : „Návrh na prerokovanie protestu prokurátora proti Všeobecne záväznému nariadeniu Bratislavského samosprávneho kraja č. 5/2019 zo dňa 14. 06. 2019 v spojení so Všeobecne záväzným nariadením Bratislavského samosprávneho kraja č. 7/2019 zo dňa 20. 09. 2019, ktorým sa mení Všeobecne záväzné nariadenie Bratislavského samosprávneho kraja č. 5/2019 zo dňa 14. 06. 2019

“

Názov komisie	Stanovisko komisie k návrhu materiálu	Hlasovanie	Akceptované / Neakceptované	Zpracované / Nezpracované
Finančná komisia	Komisia odporúča Z BSK prerokovať a schváliť materiál v predloženej podobe	Prítomní 8 Za 7 Proti 0 Zdržal 1 Nehlasoval 0		
Komisia dopravy	Komisia po prerokovaní materiálu odporúča Z BSK prerokovať a schváliť materiál v predloženej podobe	Prítomní 11 Za 9 Proti 1 Zdržal 1 Nehlasoval 0		
Komisia zdravotníctva a sociálnych vecí	Komisia po prerokovaní materiálu odporúča Z BSK prerokovať a schváliť uvedený materiál	Prítomní 12 Za 10 Proti 1 Zdržal 1 Nehlasoval 0		
Komisia školstva, športu a mládeže	Komisia odporúča Z BSK prerokovať predložený materiál a schváliť v predloženej podobe	Prítomní 11 Za 9 Proti 0 Zdržal 2 Nehlasoval 0		

Názov komisie	Stanovisko komisie k návrhu materiálu	Hlasovanie	Akceptované / Neakceptované	Zpracované / Nezpracované
Komisia európskych záležitostí, regionálnej spolupráce a cestovného ruchu	Komisia po prerokovaní materiálu odporúča Z BSK prerokovať materiál v predloženej podobe	Prítomní 7 Za 6 Proti 0 Zdržal 1 Nehlasoval 0		
Komisia životného prostredia, regionálneho rozvoja a územného plánovania	Komisia odporúča Z BSK prerokovať predložený materiál a schváliť v predloženej podobe	Prítomní 6 Za 6 Proti 0 Zdržal 0 Nehlasoval 0		
Komisia kultúry	Komisia berie materiál na vedomie a odporúča Z BSK ho prerokovať	Prítomní 9 Za 7 Proti 1 Zdržal 1 Nehlasoval 0		
Komisia majetku, investícií a verejného obstarávania	Komisia majetku, investícií a verejného obstarávania odporúča Zastupiteľstvu BSK prerokovať predložený materiál a schváliť v predloženej podobe	Prítomní 6 Za 6 Proti 0 Zdržal 0 Nehlasoval 0		